Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Дубровицького районного суду Рівненської області

08.09.2026

м. Рівне, 2026

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 191 , 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17.05.2024 групою НПМ здійснено відвідування Дубровицького районного суду Рівненської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Корнійчук Олександр Васильович, представник Уповноваженого у Рівненській області (керівник групи НПМ);

Черняк Артем Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пилипчук Микола Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Коваль Вікторія Олегівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Мулик Юлія Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ярошевич Катерина Андріївна, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Оборонова Ірина Володимирівна – голова суду (з 27.10.2021).

Мазур Леонід Леонідович - керівник апарату суду.

Штатна чисельність працівників суду – 17,

з них штатна чисельність суддів – 3.

Загальна інформація.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі за адресою: вул. Миру, 2, м. Дубровиця Дубровицький район, Рівненської області (фото 1).

Будівля суду облаштована двома входами/виходами – основний (центральний) та службовий (конвойний).

На центральному вході розміщено інформаційну вивіску з найменуванням судового органу (фото 2).

Вхідна частина будівлі суду облаштована з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Забезпечено можливість

безперешкодного доступу до приміщення суду, зокрема для осіб, які пересуваються за допомогою крісел колісних (фото 3).

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Дубровицький районний суд є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним кодексом.

У приміщенні суду установлено інформаційні стенди для відвідувачів, на яких розміщено актуальну інформацію, зокрема номери телефонів гарячих ліній для надання безоплатної правової допомоги, а також контактні дані для звернень до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 4).

Охорону громадського порядку та безпеку в суді забезпечують співробітники Служби судової охорони Рівненської області. У вестибюлі суду обладнано їх пост, який крім іншого здійснює пропускний режим, реєстрацію відвідувачів тощо.

На вказаному пункті пропуску наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що мають актуальні терміни придатності (фото 5).

Під час відвідування встановлено, що працівники суду пройшли тренінги з надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати (фото 6).

У суді функціонує дві зали судових засідань, призначені для слухання кримінальних, цивільних та адміністративних справ, в яких встановлено систему відеоконференцзв’язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції (фото 7, 8). Більшість судових засідань відбуваються у дистанційному форматі.

У залах судових засідань, призначених для розгляду кримінальних справ, передбачено місця для осіб з інвалідністю. Зазначені місця розташовані таким чином, щоб забезпечити можливість безперешкодного доступу та участі таких осіб у судовому процесі, і позначені відповідним маркуванням (фото 9).

Конвоювання підсудних (засуджених) здійснює рота конвойної служби Головного управління Національної поліції в Рівненській області.

Упродовж минулого та поточного років скарг щодо умов примусового утримання підсудних (засуджених) до суду не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ здійснено 17.05.2024. За його результатами виявлено наступні порушення та недоліки:

Порушення права на гідні умови тримання підсудних;

Порушення права на професійну правничу допомогу;

Порушення права осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на рівний доступ до правосуддя;

Порушення права на належні та безпечні умови конвоювання;

Порушення права на захист.

Рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, виконані частково, при цьому виявлені порушення не усунуто в повному обсязі. Водночас вжито окремих заходів, спрямованих на покращення доступності приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

ІІ. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010), передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати, виходячи з розрахунку три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, у будівлі, де розташована 1 зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 3 камери, однак у приміщені суду обладнано 2 камери для тримання підсудних.

Зазначене може свідчити про недотримання встановлених вимог щодо роздільного розміщення осіб, які утримуються під вартою, зокрема – чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також осіб, яким заборонено контактувати між собою відповідно до процесуального статусу або обставин кримінального провадження.

2. Згідно пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 площа кожної камери для підсудних (засуджених) повинна бути не менше ніж 4,0 м^2. Водночас, фактична площа камер суду складає лише 1,49 м^2 (фото 10).

3. У камерах для утримання підсудних (засуджених) встановлено неналежний повітрообмін та недостатню циркуляцію повітря. При цьому механічна припливно-витяжна вентиляція у зазначених приміщеннях відсутня. Відповідно до пункту 8.2.3 ДБН В.2.2-26:2010 механічна вентиляція допускається, однак незалежно від способу вентиляції має бути забезпечено належний повітрообмін у приміщенні.

4. Також у порушення вимог пункту 6.5.1 ДБН В.2.2-26:2010, у блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених) відсутній спеціальний санвузол для підсудних (засуджених).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

5. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил,

статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010, у приміщенні суду відсутня кімната для спілкування адвокатів з підсудними (засудженими), що унеможливлює повноцінну реалізацію їх права на захист та справедливий суд, а також перешкоджає здійсненню адвокатських обов'язків на основі принципів конфіденційності і незалежності, а також забезпеченню ефективного захисту прав і свобод підсудних відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і подальшої виплати Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху.

Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

6. Наявні санітарні вузли не відповідають вимогам пункту 11.5 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», оскільки не пристосовані для використання особами з інвалідністю (відсутні спеціальні поручні, розширені кабіни, кнопки виклику тощо) (фото 11).

Порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, статті 3, 27, 29 Конституції України).

7. Усупереч вимогам пункту 7.1.9 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) маршрут конвоювання підсудних (засуджених) до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ не ізольований. У зв'язку з чим, обвинувачені,

підсудні (засуджені) конвоюються доступним для третіх осіб маршрутом (коридорами, сходами тощо).

8. Крім того, по маршруту конвоювання підсудних відсутні кнопки звукової сигналізації, що не відповідає вимогам пункту 13 Інструкції та пункту 7.1.10 ДБН В.2.2-26:2010.

9. У порушення вимог Кодексу цивільного захисту України, наявне у суді укриття є непридатним до експлуатації та не забезпечує належних умов для безпечного перебування працівників суду, учасників судових засідань та інших відвідувачів у разі виникнення надзвичайної ситуації або оголошення сигналу «Повітряна тривога» (фото 12, 13).

Таким чином, працівники суду та відвідувачі фактично позбавлені можливості скористатися належним та безпечним укриттям безпосередньо в будівлі суду, що створює ризики для їхнього життя та здоров'я під час дії воєнного стану.

ІІІ. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Рівненській області, Дубровицькому районному суду Рівненської області в межах їх компетенції:

1. Опрацювати питання щодо забезпечення у суді кількості камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;
2. Вжити заходів щодо облаштування камер для утримання підсудних (засуджених) працюючою припливно-витяжною або механічною системами вентиляції;
3. Вжити заходів щодо обладнання спеціального санвузола для підсудних (засуджених) у блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених);
4. Опрацювати питання щодо облаштування у суді ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених;
5. Вжити заходів щодо встановлення кнопки звукової сигналізації по маршруту конвоювання підсудних, згідно з вимогами нормативних документів;
6. Вжити заходів щодо облаштування кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими);
7. Вжити заходів щодо облаштування в суді укриття, що відповідатиме вимогам законодавства у сфері цивільного захисту населення;

Додаток: фототаблиця на 4 арк.

Керівник групи НПМ

Представник Уповноваженого
у Рівненській області **Олександр КОРНІЙЧУК**

Додаток

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

